

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/130/2016
Identifikačné číslo spisu:	7715215469
Dátum vydania rozhodnutia:	23.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7715215469.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne N. J., bývajúcej v X., zastúpenej Mgr. Štefanom Jakobom, advokátom v Košiciach, Nerudova 9, proti žalovanej AGRO - Land SK s.r.o., so sídlom v Malčiciach 200, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária Illeš, Šimčák, Brösl, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, o nahradenie prejavu vôle, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 24C/382/2015, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 7. januára 2016 sp. zn. 3Co/648/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) zo 16. septembra 2015 č. k. 24C/382/2015-21, ktorým prvoinštančný súd I. vyhovel návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia zákazom žalovanej po dobu 2 rokov od doručenia uznesenia nakladať s jej spoluvlastníckym podielom (15/60) na nehnuteľnostiach (pozemkoch) v obci a katastrálnom území X., bližšie označených vo výroku, a to previesť spoluvlastnícky podiel darom, scudzením tretej osobe alebo zámenou za iné nehnuteľnosti s tretou osobou, či zaťažiť nehnuteľnosti záložným právom, vecným bremenom alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby alebo ich (i tu podľa všetkého správne „ho“ - rozumej spoluvlastnícky podiel - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) vložiť ako vklad spoločníka do obchodnej spoločnosti alebo družstva a II. v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Odvolací súd zhodne s prvoinštančným považoval právo žalobkyne, ktorému sa mala za pomoci predbežného opatrenia poskytnúť dočasná ochrana, za osvedčené.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil úplným zamietnutím návrhu na predbežné

opatrenie, resp. toto zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím jej možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ a c/ a § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). K tomu podľa nej došlo nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, považovanou za postup odnímajúci účastníkom možnosť konať pred súdom i konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu, keď najmä odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nedáva odpoveď na žiaden z rozhodujúcich argumentov dovolateľky. Zotrvála i na námietke, podľa ktorej nárok uplatnený žalobkyňou v ňou uvádzanom rozsahu nemá oporu v hmotnom práve.

3. Žalobkyňa dovolací návrh nepodala.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal. O. s. p. upravoval prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239.

7. Ustanovenie § 239 O. s. p. v odsekoch 1 až 2 pripúšťalo dovolanie proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu uzneseniu (a/ odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, keďže má ísť po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní, príp. nepriznaní účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky). V zmysle odseku 3 rovnakého zákonného ustanovenia však dovolanie nebolo prípustné, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach o veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

8. Predmetom preskúmania dovolacím súdom je potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa tento stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, predstavovaným vyhovením návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Odvolací súd v potvrdzujúcom uznesení však nevyslovil prípustnosť dovolania a nejde ani o uznesenie o priznaní alebo nepriznaní účinkov cudziemu rozhodnutiu (§ 239 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p.), v ktorých prípadoch by inak dovolanie bolo prípustné. Keďže predmetom rozhodovania tu bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, prípustnosť dovolania výslovne vylučuje i ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p.

9. Dovolanie by vzhľadom na práve uvedené bolo procesne prípustné len, ak by v konaní, v ktorom bolo dovolaním napádané uznesenie vydané, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto

v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii niektorej vady uvedenej v práve odcitovanom ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k takejto vade skutočne došlo.

10. Dovolaťka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať účastníkovi konania v tejto veci (dovolaťke) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným).

12. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúru práva na odôvodnenie rozsudku v rozhodnom čase rámcovo upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré primerane platilo aj na rozhodnutia vydané v procesnej forme uznesení (§ 167 ods. 2 O. s. p.), pričom obe tieto normy sa uplatňovali aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového (dnes prvoinštančného) rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, keď z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé len všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/ 07).

13. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci neposkytuje žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť právnej vety stanoviska. Dovolaním napádané uznesenie totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, obsah odvolania i záver o správnosti úvah, na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie. Treba pritom mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozhodnutia dovolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak navyše ide o špecifický prípad postupu dovolacieho súdu predpokladaný ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. (podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (pričom v totožnom znení bola takáto úprava prevzatá do aktuálne platného § 387 ods. 2 C. s. p.) stačí, ak odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie dovolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (zo strany súdu dovolacieho) pritom nemusí byť pravidlom a spravidla ho ani nemožno považovať

za možné, ak sa súd prvej inštancie v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vysporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých účastníkov konania a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmto jeho úvahami. Navyše už samotný odkaz na § 219 ods. 2 O. s. p. v takýchto prípadoch v sebe zahŕňa (nech aj priamo nevyslovený) záver odvolacieho súdu o nespôsobilosti ktorejkoľvek z odvolacích námietok zvrátiť závery súdu prvoinstančného (a takto aj privodiť iné nazeranie na spôsob rozhodnutia takéhoto súdu). To sú zároveň dôvody, pre ktoré nešlo prisvedčiť tej časti argumentácie z dovolania, ktorou sa poukazovalo na skoršiu väčšinovú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, považujúcu nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia za vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (bez ďalšieho).

14. Dovolateľka tak nedôvodne argumentovala nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivo (o aký prípad tu ale nešlo).

15. Pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v odvolacom konaní sa dovolací súd nezaobrá správnosťou skutkových a právnych záverov v ňom obsiahnutých, pretože správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia by mohol skúmať len, ak by dovolanie bolo prípustné. Napriek tomu však špecificky k námietke údajného neosvedčenia práva žalobkyne, vyvodzovaného z porušenia predkupného práva právnym predchodcom žalovanej (Agropotravinárskym družstvom Malčice) nejde dosť dobre nepodotknúť, že to bola práve žalovaná (odvolaciemu súdu len všeobecne vytýkajúca významný odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby definovala to, v čom by mal spočívať odklon aj jeho významnosť), ktorá sa pokúšala postup zvolený v minulosti ňou a jej už vyššie spomínaným právnym predchodcom obhájiť za pomoci takej interpretácie ustanovenia Občianskeho zákonníka o blízkych osobách (§ 116 O. z.), ktorá nielenže mala byť v rozpore so znením príslušnej legálnej definície (dopadajúcej výlučne na osoby fyzické), ale ktorá by v prípadoch obdobných tomu z prejednávanej veci mala za následok zredukovanie predkupného práva podielového spoluvlastníka na úroveň tzv. holého práva (bez akéhokoľvek obsahu i ochrany).

16. Ak teda dovolanie nebolo prípustné podľa § 239 ods. 1 - 3 O. s. p., nešlo usúdiť na existenciu tvrdenej procesnej vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v odvolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., najvyššiemu súdu neostávalo iné, než dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného uznesenia odvolacieho súdu (keďže napokon prijať nešlo ani tú časť argumentácie z dovolania, ktorou sa poukazovalo na nevyporiadanie sa odvolacieho súdu s jedným z rozhodnutí najvyššieho súdu, vydaným v konaní s iným predmetom aj účastníkmi (2 Cdo 91/2008).

17. O náhrade trov dovolacieho konania potom rozhodnuté bolo podľa § 256 ods. 1 C. s. p. a contrario, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila dovolávajúca sa žalovaná a žalobkyňa v takomto konaní žiadne trovy nevznikli.

18. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.